

TÕUD JA TÕUVARIATSIOONID: RISTANDARETUS

09/01/2012

Vastavalt 2011. aastal Pariisis toimunud FCI Üldkogu otsusele kehtib alates 01.01.2012 uus ***FCI tõugude ja tõuvariatsioonide ristandaretuse kohta käiv üldine ja tõuspetsiifiline juhend.***

Palume pöörata tähelepanu sellele, et see juhend

- 1) ei mõjuta ühelgi viisil kehtivat CACIB-i omistamise korda,
- 2) asendab ringkirja 36/1973 ja 1984. aastal Acapulcos toimunud FCI Üldkogul vastu võetud otsuseid.

22/11/2000 kinnitatud ning käesolevale dokumendile LISATUD ringkiri 83/2000 jääb kehtima. Käesolev juhend on saadaval ka meie koduleheküljel <http://www.fci.be/commissions.aspx>

FCI ÜLDINE JA TÕUSPETSIIFILINE JUHEND TÕUGUDE JA TÕUVARIATSIOONIDE RISTANDARETUSE KOHTA

1) FCI soosib tõuvariatsioonide vahelist ristandaretust, et laiendada geenifondi ning parandada koerte tervist: koerte tervisliku seisundi seisukohalt ei ole liiga väike tõupopulatsioon kasulik.

See soovitus

✓ asendab 17/10/1973 kinnitatud ringkirja 36/1973 ning 1984. aastal Acapulcos toimunud FCI Üldkogu otsused,

✓ ei mõjuta mingil viisil kehtivat CACIB-i omistamise korda.

2) Tõuvariatsioonide vahelise ristandaretuse juhend töötatakse välja tõu PÄRITOLUMAA ning KANDIDEERIVA MAA koostöös ning FCI teadusliku tõuaretuse komisjoni järelvalve all.

3) MÕNED ÜLDISED JA TÕUSPETSIIFILISED PÕHIMÕTTED

Üldiste põhimõtete kohaselt peaks olema lubatud ristata omavahel LÄHEDALT SEOTUD TÕUGE või TÕUVARIATSIOONE selleks, et ära hoida või leevendada konkreetse tõu puhul esinevaid tervisprobleeme või kehaehitusest tingitud probleeme. Tähelepanu tuleb pöörata järgmistele aspektidele:

SUURUS: Omavahel võib ristata vaid suuruselt kõige lähemaid tõuge – vastasel juhul võivad tekkida probleemid poegimisel.

PIKAKARVALISUS: Pikakarvalise variatsiooni ristamine teise pikakarvalise variatsiooniga annab alati pikakarvalise tulemuse (üks retsessiivne geen).

VÄRVUS: Kunagi ei tohi omavahel ristata kaht *merle* värvusega tõugu – homosügootsuse tõenäosus on $\frac{1}{4}$, mis võib põhjustada surmavaid või tervistkahjustavaid probleeme, näiteks kurtust.

BELGIA LAMBAKOER (15): Vältida tuleb pikakarvalise ristamist karmikarvalise variatsiooniga – see võib põhjustada ebatüüpilist karvatekstuuri.

PUUDEL (172): Vältida tuleb halli (hõbedase) variatsiooni ristamist aprikoosi- või punasekarvalise variatsiooniga – see võib põhjustada ebatüüpilist karvkatte värvust.

TAKS (148): Vältida tuleb pikakarvalise ristamist karmikarvalise variatsiooniga – see võib põhjustada ebatüüpilist karvatekstuuri.

SAKSA DOGI (235): Kunagi ei tohi omavahel ristata kaht *arlekiin* värvusega variatsiooni – homosügootsuse tõenäosus $\frac{1}{4}$, mis võib põhjustada surmavaid tervisprobleeme.

SAKSA DOGI (235): Vältida tuleb *arlekiini* ristamist kõikide muude värvustega peale musta. *Arlekiin* kujutab endast musta-valgekirjut karvkattet, mille põhjustavad *arlekiini* ja *merle* geenid.

SAKSA DOGI (235): Vältida tuleb sinise karvkattega variatsiooni ristamist kõikide muude värvustega peale sinise ja musta. Sinine on kahvatumust, mille põhjustab retsessiivne alleel, mis muudab kahvatuks ka ninapeegli ja silmade värvuse.

SAKSA SPITS (97): Ristata tohib ainult halli halliga.

SAKSA SPITS (97): Vältida tuleb pruuni ristamist kõikide muude värvustega peale musta. See võib põhjustada ebatüüpilist pruuni või osaliselt ilma pigmendita ninapeeglit (nn *dudley* nina).

HOLLANDI LAMBAKOER (223): Vältida tuleb pikakarvalise ristamist karmikarvalise variatsiooniga - võib põhjustada ebatüüpilist karvatekstuuri.

KÄÄBUSŠNAUTSER (183): Vältida tuleb pipar/sool värvikombinatsiooniga tõuvariatsiooni ristamist must/hõbedasega, selleks et säilitada retsessiivne must/hõbedane värvus.

ŠVEITSI KESKMISEKASVULINE JA MADALAJALGNE HAGIJAS (59/60): Ristata võib vaid valge/punast variatsiooni valge/punasega.

TÕUGUDEVAHELINE RISTAMINE

2000. aasta oktoobris toimunud FCI Üldkogu kiitis heaks järgmise FCI Tõuaretuskomisjoni seisukoha.

„Kui tõu füüsilise ja/või vaimse tervise seisukohalt on vajalik, võib riiklike organisatsioonide kontrolli all tõugusid omavahel ristata. Aretustegevus peab toimuma vastavate tõuklubide range kontrolli all ning see on lubatud vaid juhul, kui on tekkinud vältimatu vajadus parandada tõsiseid tervise ja/või iseloomu puudusi, mis on võimalik vaid selektiivse aretuse või vastavate aretusprogrammide kaudu.“